

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: ZA ŠIBENIK DONAŠANJEM U KUĆU TE ZA AUSTRO-UGARSKU POŠTOM NA MJESEK K 1.25. ZA TROMJESEK K 3.75 POLUGODIŠNJE I GODIŠNJE RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO K 15. I POŠTARINA. — PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

JUTARNJI LIST
IZLAZI SRIEDOM, PETKOM I NEDJELJOM

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.040

UREDNICTVO I UPRAVA „HRVATSKE RIEČI“ NALAZE SE U „HRVATSKOJ TIŠKARI“ (DR. KRSTELJ I DRUG.) — RUKOPISI NE VRAĆAJU SE. — NEPRAN- KIRANA SE PISMA NE PRIMAJU.

OGLASI PO CIENIKU.

Upravno Sudište i Makarski izbori.

Donašamo rješitbu 7. veljače 1912 Br. 1323 Upravnog Sudišta u Beču glede obćinskih izbora u Makarskoj.

Ova rješitba, kako će čitatelj opaziti, ukida u celosti, bez ikakvog ograničenja, famoznu odluku c. k. kotarskog Poglavarstva u Makarskoj 10. travnja 1911 Br. 6574, kojom je bio na štetu pravaša poremećen razmjjer glasova za ništa manje nego 50, i to u drugom tielu, gdje u sve s jedne i s druge strane nije palo pri izboru već 150 glasova, a protivna stranka tobože pobjedila sa samih 10 glasova.

Pravaši su tu morali biti prevareni za trećinu svih glasova, e da protivnici pobjede. Stvar mora da je uprav zgađila najviši administrativni sud, jer — premda se razprava vodila zbog formalnih razloga samo za 25 birača, — ukinuta je bez restrikcije u cjelini famozna odluka, i potom načelna utvrdjenja Upravnog Sudišta vriede za sve ostale slučajeve.

Koji dojam su morali dobiti najviši administrativni sudci u državi vidjevši, gdje ništa manje već 24 ljudska stvorenja, znajući da ne plaćaju poreza, znajući da nemadu pravo da budu upisani kao birači drugog tiela, ipak ne smatraju nedostojnim poštena čovjeka, ne smatraju svojim poniženstvom doći glasovati i samo tim svojim glasom odlučiti?

Koji su dojam morali dobiti ti sudci, razabravši iz spisa očitku nisku prevaru, kad protivnici ulažu utok na poglavarstvo proti svim preinakam odredjenim od obćinske uprave na temelju potpunih dokaza, znajući da su izpravne, protivna svim preinakam, u koliko su bile u prilog pravašim; dočim pravaši ne ulažu utoka proti nijednoj temeljitij preinaci prihvaćenoj na korist protivnika; — kad protivnici ulažu utok proti svim temeljitim pre-

inakam očitom sjegurnosti novog od poglavara Simonella izumljenog, nezakonitog tumačenja?

Koji su dojam dobili ti sudci, kad su iz spisa razabrali, da se kroji zakon pravašim na jedan a protivnicim na drugi način; kad su razabrali, da je obćinska uprava vlastna odrediti preinake izbornih imenika ako su na korist protivnika, ali nije vlastna odrediti preinake ako su na korist pravaša?

Koji su dojam dobili ti sudci videci gdje ima toliko stvorova, koji se nisu žalili dočepati se brže bolje narodne časti i vlasti, premda su znali, da nemadu većinu naroda uza se, premda su znali da su pučki nametnici a ne odabranici, premda su znali, da imadu zahvaliti svoj izbor jednom himbenom načinu postupka i jednoj ... nevaljanjoj odluci?!

I Upravno Sudište ošinulo je na strašan način sve te pučke nametnike, sve intrigante, sve izopačitelje prave volje naroda i zakona; ošinulo je i razjeralo nedostojne žestokim bičem pravice. Evo razsude:

Br. 1323 ex 1912
V. G. H.

U IME NJEGOVA VELIČANSTVA CESARA!

C. K. Upravno Sudište pod predsjedanjem c. k. prvog predsjednika markiza Bacquehem u prisustvu savjetnika Upravnog Sudišta: c. k. predsjednika senata Truxa, i c. k. dvorskih savjetnika Mahnič, Srba, i Dr. Bintera te perovode c. k. dvorskog tajnika vlieza Dr. Schneid, — riešavajući vrhu pritužbe Mata i Pera Klarica iz Makarske proti odluci c. k. kotarskog poglavarstva u Makarskoj 10. travnja 1911 br. 6574 glede obćinskih izbornih lista, — uslijed javne ustmene rasprave, obdržane dne 7. veljače 1912 nakon saslušanja izvjestitelja te izvadjanja Dr. Matka Laginje, odvjetnika u Puli, u zastupstvu pritužbe, i protizvadjanja Dr. Vladislava Vranjicana, odvjetnika u Beču, u zastupstvu zanimanika Filipa Pojani iz Makarske.

Uzajamnost Slovenaca i Hrvata.

3.) Slovenski piše Ivan Mazovec.

Mukotrni slovenski i hrvatski narod morao je trpeti političku nemislenost Bacha i njegovih husara, ali je god. 1866. srušila u prah tu anarohističnu politiku i od tog je časa tek Austrija polagano, no ipak sigurno spremna na svoju jedino pravovaljanu zadaću: Austrija austrijskim narodima. Godinom 1866. izgubila je za uviek opravdanost življenja ona nesretna politika Austrije, radi koje smo mi Slovenci izgubili polovicu svoje zemlje; ona politika, koja je također za vrijeme najljućih turskih napadažada hrvatskom narodu toliko dubokih rana i koja je rubila glave Zrinjskim i Frankopanima.

Koncem 17. i tekom 18. vieka stala se Turska razpadati, nu ujedno se pojavilo i srbsko pitanje. Neko se vrijeme činilo, da će se to pitanje riešiti pod austrijskom zastavom, ali to su spriečile smutnje glede pragmatičke sankcije. Karlo VI. imao je s tim toliko posla, da se nije mogao pačati u srbski problem. Kao prvi ugovorili su pragmatičnu sankciju hrvatski staleži, a tu datira dnevom 9. marča 1712. Ta pragmatička sankcija za nas je Slovence od prevelike važnosti; odlučuje naime, da sta-

sudio je:
Napadnuta odluka biva ukinuta kao u zakonu neosnovana.

Razlozi:

Godine 1911., prigodom revizijskog postupka za izpravljavanje permanentnih izbornih lista za obćinsko zastupstvo u Makarskoj, ondješnja je obćinska uprava vrhu prikazanih prigovora između ostalog odlučila:

a. da Mate i Petar Klaric u Makarskoj, — koji nisu bili upisani u izloženim izbornim imenicim ni u iskazu promjena — budu uvršteni u II. tielo sa uređovno ustanovljenim porezom od K. 50.40;

b. da 24 birača II. tiela pobliže naznačena u pritužbi budu dielom sasvim izbrisani, dielom preneseni u III. tielo prama manjem iznosu njihova poreza, pošto je uslijed izvada učinjenih kod c. k. poreznog ureda u Makarskoj bilo ustanovljeno, da ova 24 birača ili neplaćaju baš nikakva poreza, ili plaćaju manje poreza nego li je naznačeno u izbornoj imenici.

C. K. Kotarski Poglavarstvo u Makarskoj kao druga molba uništila je gorinaznačene isprave pod a i b, i odredilo, da moraju ostati u kreposti predjašnje upisbe izbornog imenika, a to poglavito sa razloga, jer da pri reviziji permanentnih izbornih imenika imadu se uzeti u obzir samo one promjene u iznosu izravnih poreza koje su naznačene u tromjesečnim preglednicim poreznog urada; da obćinska uprava nije bila vlastna, da čini izvade vrhu protivnih tvrdnja uočnika; već da je dožnost stranaka da na vrijeme postignu putem poreznih ureda ispravak iznosa poreza. Pošto pak upisbe u izbornoj imenici moraju se podpuno sudarati sa podatcim tromjesečnih preglednica, da obćinska uprava nije vlastna, da odredi ispravke imenika tražene od uočnika u koliko se ti ispravci ne sudaraju sa tromjesečnim preglednicim.

Proti tog odluci poglavarstva Mate i Petar Klaric ustadoše pritužbom, i Upravno Sudište, riešavajući vrhu iste, našlo je da ukine napadnutu poglavarstvenu odluku sa sljedećih razmatranja:

Istina je, da uočna vlast, — ispitivajući izbornu pravu utemeljenu na naslovu plaćanja poreza, — ima se držati faktičnog stanja u odmjerenju poreza u doba izloženja izbornih imenika, i da joj ne pristoji pravo, da se upušta u pitanje, da li je u konkret-

nom slučaju iznos poreza tačan ili ne. Ali odmjerenje poreznog iznosa u gornjem smislu ne smije se istovjetovati sa podatcim (preglednicim), što ih porezni uredi svaka tri mjeseca davaju obćinam u svrhu sastava ili revizije izbornih imenika.

U nazočnom slučaju uočnici su pobijali tačnost preglednica poreznog ureda u pogledu stanovnih iznosa poreza navadajući konkretne podatke; s toga je obćinska uprava punim pravom učinila izvade vrhu iznosa poreza faktično odmjerenja u mjerodavno vrijeme (31. prosinca 1911), i na temelju podataka pruženih, joj vrhu toga od poreznog ureda prihvatila svoje riešenje.

Pošto je poglavarstvo kao druga i zadnja molba ukinulo ispravke odredjene od obćinske uprave u prvij molbi usprkos novim podatcim poreznog ureda, a to samo sa razloga, jer da se ovi ispravci ne sudaraju sa preglednicim poreznog ureda, — napadnuta odluka prikazuje se nezakonit, (i usporedi ovosudno riešenje 18/9 1906 Br. 9797, B. 4608 A.) te se je morala ukinuti u smislu § 7. Zak. 22/10 1875 L. D. Z. Br. 36 ex 1876.

Opazit je na koncu, da se je zastupatelj protustranke na javnoj raspravi pogriješno pozivao na ovosudbenu rješitbu 19/5 1909 Br. 4663, Budv. 6755 A., pošto se je tu radilo o prigovoru obćenite naravi proti izbornom imeniku i poreznim izkazivacim.

Beč, na 7. veljače 1912.

c. k. Predsjednik:
Bacquehem.

Razvitak zadrugarstva u Dalmaciji.

Od kada je stupio u kriepest zakon o zadrugarstvu, 9. travnja 1873, o privrednim i gospodarskim zadrugama, kod nas se je osnovalo ukupno 434 zadruge, od kojih je prestalo 40, a na koncu prosinca 1911 bilo ih je još u životu 394.

Prva druga, što je bila osnovana na temelju gornjeg zakona, bila je „Società pella pesca da bagno e del corallo“. Ista je bila registrirana na ograničeno jamstvo sa sielom u Zadru lipnja 1874., ali iste godine je prestala bitisati. Prije ove zadruge, dakle prije zakona o zadrugarstvu, bila je

ruku uz ruku, imala bi stajati takođerj svijest Slovenaca i Hrvata, da imamo zajedničke interese i da se tim našim interesima jedni te isti neprijatelji zagrožuju, da bi tada morali Slovenci i Hrvati združiti svoje falange i složiti ih pod jedinstveno vodstvo proti zajedničkom neprijatelju. To je pogodovo važno sada, kad narod u velikoj mjeri odlučiva svojom budućnošću i djelomicno sam piše svoju povjest.

Problem današnje uzajamnosti.

U prvajšnjim viekovima narod je imao vrlo malo prava; morao je trpeti, jer je morao i jedva da bi svoje trpljenje opjevao u elegičnim narodnim pjesmama. Slovenec je sasvim zabravio na svoju narodnu samostalnost, dočim je Hrvat uvijek pjevao o Mari, kojoj je „tihu vjetar krunu odnesao“; a takođerj Srb zna slobodno pjevati i pričati o svojim junacima i kraljevima. O Turcima sva tri naroda pjevaju; spomen na kmetске ustanove očuvali su napose Slovenci i Hrvati, a spomen na reformaciju samo Slovenci. Narod pjeva u versu, u tibohj elegičnoj pjesmi svoje misli, drugačije ne može ih izkazati niti sebe oduska dati. I tako smo mi preko Valvezorja i Vitevizorja dojedrili u moderno doba. Kao veličanski požar pojavila se na horizontu francuska revolucija, s njom je nadošla nacionalna ideja, a onda je u srcima naših najboljih

u Dalmaciji samo jedna zadruga, a to je „Cassa mutua di credito“ u Korčuli, osnovana 5 lipnja 1864, a registrirana 1897. Ista još postoji.

Po vrstam imamo: štedionica 36, ribarskih 44, blagajna 202, uljarskih 26, vinarskih 5, gradjevnih 4, ružmarinske 2, izvozne 1, potrošne 54, saveznih 3, pčelarskih 2, mljekarskih 2, brodograditeljnih 1, uzajamne pripomoći 1, knjigoveških 1, tisarskih 1, parobrodarskih 1, zemljištnih 1, povrtlarskih 1 i industrijalnih 1.

Pridodamo li k ovim još nešto 40 zadruga raznog gospodarskog smjera, koje se isto baziraju na zakonu o zadrugarstvu, ali nisu registrirane, to dolazimo do zaključka, da danas u našoj zemlji posluje i radi nešto oko 340—350 zadruga gospodarskog smjera, sa zadatkom, da na ovaj ili onaj način podpomozu razvitak našeg narodnog gospodarstva.

Podilimo li gori imenovane zadruge po pojedinim kotarima to otpada na: zadrarski 22, benkovački 18, kninski 16, šibenski 27, sinjski 18, splitski 48, makarski 22, imolski 15, metkovski 6, supetarski 22, hvarski 29, korčulanski 31, dubrovački 27, a kotorski 33.

Ovaj razmjjer zadruga po pojedinim kotarima doduše je utješljiva pojava, jer možemo reći, da kad bi sudili i porazdijelili zadruge po broju obćina u zemlji, došlo bi nešto 5 zadruga na pojedinu obćinu.

Nu ako uzmemo, da sve gornje zadruge imaju cilj ekonomsko podignuće blagostanja naroda, tad moramo doći do zaključka, da mi toga ekonomskog podignuća nevidimo ili barem nevidimo u razmjeru osnovanih zadruga.

Svrha svih zadruga osnovanih u našoj zemlji jest podignuće gospodarstva, ali na žalost sudeći po uspjehu do sada, toga se nepostizava.

U zemlji posluje 36 štedionica. Pitajmo, čiji je to novac uloženi? Valjda je 5% težačkog novca, a neznamo je li i toliko. Pa ove zadruge nisu samo štedionice, već i zajmovnice. Komu posudjuje novac? Opet seljaku, a nek nam bude dopušteno reći, da su mnoge zasnovane samo zato i od onih ljudi, koji su bolje hotjeli da osiguravaju već izdate svoje kapitalne.

Ribarske zadruge imale bi biti skroz obrtne, a većim dielom i jesu takove, ali koja je korist, kad nisu vrijedne i uređene kako treba. Ovim zadrugama fali sve, a da se uspješno razvij.

muževa provala romantika. Tada je prvi put iza oćugl muktotrpnih godina ustao narod slovenski i hrvatski i stupio van, dakako u početku ne pod zastavom uzajamnosti, jer tada nije bilo svijesti niti za svoje vlastito jedinstvo.

Poslie tisućgodinje odćiepljenja Slovenaca i Hrvata opet su se djelomicno združili u jednu vladavnu cjelinu, u kraljevini Iliriji za Napoleona, a kakvih petnaest vladarski deset godina kasnije nastupio je ilirski pokret i duboka svijest slovensko-hrvatskog bratstva. Tada se je pokazala dvojak slovenska duša: a) meka, poetična slovenska, koja hoće sve čuvstvom obuhvatiti, a premlato računom prilikama; b) tvrda, praktička, na pč germanska, koja broji i odbija i gleda zrela zrelo u prošlost i budućnost. Zastupnik prve meke fantastične duše jest naš Stanko Vraz, koji je u nekoliko godina htio izbrisati ono što je nezbrisivim crtama hiljadu godina izdubilo u našoj i hrvatskoj povjesti. Milo nam je pri srcu, kad se spomenemo tog mekoga pjesnika ilirizma. Zastupnik druge slovenske duše je naš prvi Gorenjac Fran Prešeren. Da smo danas ono što jesmo, da surazjerno prilično tvrdo stojimo u svojim pozicijam, kao „predstraža Balkana i napose trojne kraljevine“, i sve to imamo zahvaliti tog tvrdog slovenskog duši.

(Nastavit će se.)

¹ Oesterr. Rundschau XVII. 5, 353 (19. IV. 1713. austrijska sankcija; 17. VII. 1722. ugarska; sankcionirana dne 28. II. 1723.)

¹ „Hrv. Pravo“, 151, 18. III. 1911.

¹ „Grazzer Tagespost“, 60. 1. III. 1911.

Hoće li naći svoga Lazara, da ih uskrisi, idemo da vidimo.

U zemlji je 202 blagajnica više manje dobro uređenih. Njihova blagodat leži u tome, što kod dobro uređenih članovi su se privikli štedjeti i okanili mnogih poroka, a opet ove zadruge su za uvijek zavrnule vratom nesretnim narodnim gukožan. Ovdje onaj, moglo bi se i ovim zadrugama štošta prigovori, ali pred obćim dobrom, koji za narodu doniele i donose, ovo potonje gubi se ko kap rose u snijem mornu. Uljarskih Zadruga imamo 26. Ovo bi imale biti baš obrtne zadruge i narod bi od njih imao crpiti korist. Po ulož, koju igra maslinarstvo i uljarstvo u našoj zemlji, možemo reći, da je broj ovih zadruga premalen, a i mnoge nedaju onu djelatnost, koju bi morale. Mi mislimo, da je i ovom dosta krivo to, što i ovim, kao i ribarskim falu uputa i savjeta. Svakako u zadnje doba stvari su pošle na bolje i nade je, da će se one postepeno pod dobrim nadzorom uspješno razviti i blagotvorno djelovati oko podignuća našeg maslinarstva i našeg uljarskog obrta. Ovo se isto može reći o vinarskim i istim zadrugam u zemlji sa izravnim gospodarskim smjerom.

U zemlji posluje, ili bolje osnovano je 54 „obrtne potrošne zadruge“. Nise i naslov „obrtne“, ali su većim dijelom, izim posve riedke iznimke, uprav i u pravom smislu potrošne. Većim ih je dobro uređenih i narodu su od koristi, ali ima na žalost i takvih, koji niese ni najmanje na korist naroda, već na njegovu štetu. To su prave narodne propasti u materijalnom, u i moralnom pogledu. Ovakove zadruge trebaju dvostruki nadzor, a u vlast sudbena dogovorno s poglavarstvom imamo bi izpitati prije uknjižbe mjestne prilike, moralno ponašanje osnivača i t. d. prije nego uknjiži jednu ovakovu zadrugu jer se događa, da mjesto imati krému jednu u selu, dobijemo dvie, a i ova zadnja jest uvijek otvorena sv a svakome i za svašto. Nuždan oprez svakako je potrebit.

Pri zaključku ovog pregleda ipak moramo poželiti, da se u našoj zemlji razvije što moguće više obrtnih zadruga u pravom smislu rieči, kao n. p. ribarskih, brodrarskih, kamenotesarskih, vjnarских, uljarskih, rudarskih, izvoznih, zemljoradničkih, i t. d. a da sa osnivanjem za drugu drugih smjerova koracamo postepena, jer ih je za danas dosta.

O kotarskim gospodarskim zadrugama i o njihovom utjecaju na podignuću blagostanja naroda progovoriti ćemo drugi put.

Iz hrvatskih zemalja

Izjave o hrvatskom pitanju kod porinuća „Tegethoffa“.

Prigodom porinuća „Tegethoffa“ u more, koje je obavljeno prošlog četvrtka, došlo je u razgovoru između najviših ličnosti, koje se na tu svečanost okupile u Trstu, do nekoliko značajnih izjava o hrvatskom pitanju.

Izviestitelj „Edinosti“ imao je prilike, da s pobližega čuje razgovore najplivnijih austrijskih političara i visoko položenih osoba koje se inače ne miešaju u dnevnu politiku, ali kojih su mnjenja i volja svejedno mjerodavna, te ćemo ovdje samo općenito reći, da se je u tim razgovorima vrlo često pretresalo i hrvatsko pitanje.

Svakome je padalo u oči, kako se je prietolonasljednik prijateljski družio sa ministrom rata Auffenbergom, kako ga je ljubezno nagovarao i s njim se zabavljao.

Prietolonasljednik je na dugo govorio i sa hrv. zastupnikom prof. Spinčićem, koji mu je otvoreno razgazio mnogu hrvatsku nevolju. Ali se je iz odgovora prietolonasljednikovih vidilo, da je on potanko upućen u današnje prilike.

Takodjer nadvojvoda Leopold Salvator rado se je družio s našim ljudima, te je istome Spinčiću rekao i par značajnih rieči u hrvatskom jeziku.

Hrv. delegatu biskupu Švindermanu rekla je neka visoka ličnost, i to tako glasno, da je mogli čuti svi, koji su stajali naokolo: . . . recite svomeju Cuvaju, da je škandal to što se sada zbiva u Hrvatskoj. Bilo je žalosno gledati, kako je taj odlični magjaron ostao na te rieči!

I ubogi je Dević morao čuti gorčkih. Približio mu se je naime neki odlični slovenski parlamentar, koji je u onoj hi-

tnji pri predstavljanju prečuo dično ime te mislio, da govori s kojim dobrim Hrvatom. Slovenac je tako rekao Deviću svakojakih o prilikama u Hrvatskoj, a ubogi Dević sve kima glavom i ne uzdaje se, da brani Cuvaja i svoje drugove u nevolji od nesmiljene obtužbe. . . . Čuo je, slušao, gutao, a kad je dobro šutio, kako se o njegovom i njegovih drugova „radu“ sudi po svietu, udaljio se, pomizim i pokunjen“.

Izborne pripreme u Banovini.

Ban Cuvaj, netom se vratio iz Budimpešte, konferirao je sa nekoliko munčaka o razpisu izbora. Kako se čuje, izdane su već u provinciji neke naredbe u savezu s izborima.

Nagodbena „krpica“.

Prof. povjesti na praškom sveučilištu Bido posjetio je ovih dana u Zagrebu sveučilišnu biblioteku, arhiv muzeja i zemaljski arhiv, gdje se nalazi original nagodbe sa poznatom krpicom riečkom. [H]io je da to na svoje oči vidi i da se uvjeri, u savezu s izborima.

Zapljeno

Original nagodbe pogledao je i Scotus Viator.

Borbe na sveučilištu u Grazu.

Kako nam iz Graca javljaju, najavio je na ondješnjoj univerzi diočtoru govorničtva, inače režiser na ondješnjim gradskim udruženim pozoričnima, za ljetni semestar 1912. jedan koleg „o njemačkom govorničtvu“ s dodatkom „samo za njemačke slušače“. Sveukupno njemačko diočtorstvo održalo je na to protestnu skupštinu, na kojoj je postupak akademskoga senata, koji je to kršenje akademskih i temeljnih državnih zakona odobrio, najoštrije osudio i izabralo deputaciju, Hrvata, Slovenca i Talijanca, koja je slijedeću rezoluciju predala rektoru magnificuscu:

„Na skupštini po § 2, obdržavanoj dana 9. marta 1912. prisutni zastupnici sviju njemačkih narodnosti na c. k. univerzi Karla Franje u Gracu konstatuju, da je akad. senat, odobrivši najavljeno predavanje lektora G. Ferdinanda Šteila s dodatkom „für Hörer deutscher Nationalität“, teško povriedio temeljne zakone obćega naukovnoga reda o slobodi učenja i naučanja na austrijskim univerzama, kao i državnih praznaka o ravnopravnosti sviju austrijskih narodnosti u školi i uredu. Spomenuto izključenje sviju njemačkih djaka od toga predavanja ignorira nadalje jasne i izričite odredbe bule, prema kojoj je gradacka univerza utemeljena jedino za potrebe višjejezičnog pučanstva austrijskoga. Sakupljeni zastupnici protestiraju protiv gaženja prava i zahtijevaju, da se ta nezakonitost još prije početka ljetnoga semestra izpravi“.

Srbsko „bratstvo“.

Sarajevska „Srbska Rieč“ bavi se štrajkom djaka u Sarajevu. Ona naravno osuđuje štrajk. Hvali one Srbe, koji niese u štrajku učestvovali, a one, koji su učestvovali, oštro osuđuje. Dapače ide tako daleko, da ovako doslovno veli: Mislimo, da bi „Prosvidja“ i „Dobrotvorna zadruga Srbinja“ trebali da malo pregledaju svoju špenditese i da vide, da nema koji među njima, koji na ovakav način vraća dobroćinstvo, što mu ga srbski narod čini, neblagodarnoću, pa da mu uzkrate svaku pomoć“.

Ni ovo „Srbskoj Rieči“ nije dosta, ona pozivlje, da se svi štrajkači strogo kazne, te veli „da kazna bude egzemplarna“. I je bratski, slavenski i pošteno!

Naši dopisi.

Hvar, 22. ožujka. U oči Josipova stigao nam u Hvar obće ljubljeni i štovani domorodac presvietli Pappafava, da pozdravi kao biskup rodni grad. Pričekan glazbom, praćen svećenstvom, načelnikom' odličnom kitom gospode i brojnim narodom prodje kroz grad okičen zastavama i sagovima u naročito urešenu katedralu, da se pomoli u onoj crkvi, u kojoj je još kao diete molio, a odatle u biskupski stan kao gođ presv. Zaninovića. Na Josipovo odlučio je svečani pontifikal, prvi iz instalacije, preko kojega je upravo izvanredno brojnim vjernicima kratak ali svečani i znameniti govor pun srdačne ljubavi prama rodnom gradu, željeć mu kao biskup i domorodac Božji blagoslov, sklad i napredak u duševnom i materijalnom pogledu. Iza pontifikala dočekan oduševljenim poklicima naroda bi odpraćen u biskupski stan, gdje je u jedan sat započeo svečani objed, preko kojega je svirala Hektorovičeva glazba.

Možemo kazati, da je cio grad i svećenstvo i gradjanstvo, veli i mali puk s oduševljenjem dočekao i pozdravilo te ponosom gledao u svog „Don Luku“ u biskupskom ornatoru. Samo znate li tko je bio baš demonstrativno pasivan i pri dočeku i na dan pontifikala? Naši samozvani Talijanci ču o, kako kažu, „il illustre cittadino farenese il signor Francesco Giuseppe Boghlich, i. r. controllore di dogana. On je — kažu — ljuto napao na piaci gospodu Novake, što su se usudili okšitati svojku kuću i gospodina Simuna Marchi, što je istu stvar učinio u njihovom društvu „J. G. Biondi“, jer uzalud tražio družtvene zastave (sakrivene od g. Boghlicha), da ih izvjesi. A zašto sve to? O non sapete — grmio je on — che cosa ha scritto il nostro organo riguardo al Pappafava? Non ha egli permesso il suono della „Liepa naša“ durante il pranzo d' installazione? E questa la dovuta nostra solidarietà? Ta je tekcija djelovala, pa nijedan Talijan (ni sami Novakovi, oni od napora) nije svoje kuće okšito osim spomenutog sior Simeta (in vista di eventuali nuove imprese!), a kažu da je sign. Matteo Beras, i. r. ricevitore d' imposte, iz Nerečića na Braču, dao ukloniti s prozora sagove, što mu ih je gospodja bila izvjesila. To ga ipak nije smetalo, kako kažu, da podje „furtim“ neoapažen od svojih komilitona a far visita presvietlom Pappafavi. Zlobnici kažu, da se si versipelle signor Matteo zna uvijek snaći i Pappafava je biskup i ko zna da bi mogao u čemugod kakod biti od potrebe!

Takovo ponašanje našeg „fior fiore della cittadinanza“ dokazalo je još jedanput njihovu strastvenost, bias i mržnju na sve što je hrvatsko, izazvalo je gnjušanje i ogorčenje u svakomu, osobito kad se zna, kakve je sećentišćike panegirike znao pisati u „Dalmati“ isti gosp. Boghlich prigodom imenovanja presvietlog Pappafave i kakve su mu gospoda umilantno laskave brzojavke slala.

Presvietli se je ljubazno susretajući prijatelje i znance po podne prošetao put punom naroda, pohodio pohrvaćeni Kursalon, a sutradan Citaonici i Sokol, te je pontificirao na sv. Benediktu u crkvi kulodrica. Po podne je pak ošišao put Supteta odpraćen mnoštvom znanaca prijatelja i štovatelja, koji mu srdačno žele uspjeha na novom visokom položaju, uvjereni, da će on svojim riedkim duševnim i umnim sposobnostima biti na korist narodu i biskupiji svojoj a na diku rodnoga grada.

Vrgorska krajina, 24. ožujka. Opiisani ex-komesar Pušić iz osvelte nešto traži što bi ga moglo zadovoljiti, pa po onoj: što tko želi, to i veli — javno se razkokočao, da će se celom selu Podprologu oduzeti gojenje duhana.

Zagonetno je, iz koga izvora to Pušić doznaje; neka odgonetaju oni, koji se izprčavaju, da Pušić ne čini na njih nikakve presije, jer putem goje mogao je on takova šta doznati i tako se trivijalno izraziti. Zašto valja dogosda na Režiji nešto bi bila o tom snovala, koje bi mjere poduzeli proti odkrivčim istine, a Pušić nahodeć se na toj konferenciji te kako je malog uzgoja nije mogao zadržati tajne, pa je iznio odmah stvar na javnost. Po svem ovom pravom se može reći da na Režiji u Vrgorcu vedri i oblači taj ex-komesar Pušić.

A sad ćemo na to, koji bi bili razlozi, koji bi potakli nadležne vlasti, da bi se i to pravo oduzelo spomenutom selu; valjda stoga, što je selo Podprolog cjeokupno glasovalo za Dr. Drinkovića zadnjih izbora za carevinsku vieću, pa se moraju izpuniti ona znamenita proročanstva Bepova i tog Pušića.

Mi dobro znamo da generalna direkcija duhana u Beču neće ništa učiniti ako joj se odovod što ne prikaže, pa rad tog dužnost nam je neke individue prikazati u pravom svjetlu, kakovi su.

Znamo da je Podprolog Pušiću trn u oku i znamo zašto. Znamo i to da možda neki neki ni bili onaki da nije njega i Bepa; velimo i Bepa, jer naš Bepo zna i poručivati pravcima sela Podprologa i Dusine, koje su poruke pune prijetnje i upričlene po onoj: „Ceterum censeo, Carthaginem esse deledam“.

U toliko poručujemo im, a osobito Pušiću, nek stave gusle u torbu, jer bi lakog mogao ferajuci lisu izjerati vuka.

Ta još je na vrijeme da se i ona spomene, kako je pod Pušićevom komandom ležko izlupao njegov I. stražar, kad se je brojio duhan u Podprologu, jednog sromaska težaka Antu Ercaga, tako da ga su morali priiniti iz polja kući i po liečničkom svjedočanstvu morao je odlagati u postelji 23 dana nerada — a nje-

gov f. stražar ostao na sudu uza svjedočanstva uglednih i seoskih glavara riešen. To će sam Pušić znati, kako, jer je bilo po sriedi i od velike važnosti njegovo svjedočanstvo. A što se može reć o onom slučaju, kog nećemo potanko opisivati kad na selo Podprolog „alarmirao sve f. stražare i č. k. žandare“ u kom slučaju č. k. postovodja Turić pokazao se nepristran što mu nek to služi na čast?

I još bi htio taj zloduh da se pred inteligencijom pokaže da je neosvetljiv i nepristran!

Uza svu njegovu sramotnu rabotu i prijetnje, mi mu poručujemo da se togi ni malo ne bojimo, niti rad toga predamo.

Na koncu pitamo njegove nadležne vlasti, znadu li za Pušićeva spletkaranja i intrige, te na koji način misle dati zadovoljštinu ovamošnjem pučanstvu za njegovu odurnu rabotu?

Makarska, 25. ožujka. „Nar. List“ pred saborsko zasjedanje izpuškarao je cio niz članaka pod zvaničnim naslovom: „Pravaška vika radi Makarske i Primorja“. Ti su članci nauimice tiskani pred sami otvor sabora i u doba njegova djelovanja, e da se pravaškim zastupnicima, lažima tu i zatim otme iz ruku oružje obruske. Medjutim se dogodilo protivno no što je plaćeničko pero dopisnika bedasto umovalo. Baš u to vrijeme iznenadi dopisnika rješidba vrhovnog sudišta, koju njemu i listu interesa začepi za vazda lažna usta. Ovom rješidbom odgovoreno je meritorno na sve tvrdnje članokopisca osim jedne to jest one u br. 13. „Nar. Lista“, gdje se bezobrazno a bez i jednoga dokaza kaže, da je pravaška štampa mjeseci i mjeseci pornografijom obisapala Ribičića, te da je to poticalo ponajviše iz pera onih ljudi (cijija je dakako na frate, ali nije smio to čisto kazati, jer stravić koze pase) koji bi po svomu zvanju i položaju morali da budu drugima izglednim primjerom.

E da se i upogled ove tvrdnje stravnj dopisnik ne razmeće pobjedom, pozvavimo ga 22 veljače kroz „Hrvatsku Rieč“ na polje. Nismo se pobojali njegova baruta, jer i danas imamo do najtanje dlake sve što je u ono doba proti kandidatu utvaraško-demokratkome napisala kao političkom čovjeku pravaška štampa. I danas još nakon mjesec dana zaludu čekamo članokopisca na popršitu. On se potulio ko zec u svom busu, bojeć se loveca i njegove dvojecke, koja bi mu poprašila pete, iz ovoga će svak lasno zaključiti, kakvi su dopisnici „N. Lista“, kad potegnuti za uši ne odaju glasa, već ko olovom zaliveni mudro šute.

Dopisniček! Da si i prvo mućao, mogao si ostati filozofom, a tako će ti iz svega ovoga i najdeblji tvoji kumovni punim pravom moći doviti: nu vidi budale!

Gospodarski pregled.

Belokranjska željeznica.

Dne 23. ov. mj. u Novom Mjestu svečano je udarena prva lopata za gradnju belokranjske željeznice, koja bi imala spojiti Kranjsku sa Dalmacijom. Parlament je svjedočivo glasovao nagodbu u Ugarskom uz uvjet, da se ta sveza u nagodbi osigura. Prošlo je već toliko godina, gradi se i belokranjska željeznica, ali Ugarska još uvijek ne počimlje gradnjom svog diela pruge Ogulin-Knin.

Ribolov.

I ove godine, kao i lanjske objavila se je plodveća riba u velikim masama. Tunja, rumba, luca, polandé i skuše puno je more. Mi se ovome ne veselimo, jer svaka u svoje vrijeme.

Ribare svi ovi bašamari zatekli neprivrpane, te se neokorišćuju, kao što bi mogli, a mnogo je kriva i nesloga, te nepodobne mreže.

Iz grada i pokrajine.

Pljuska intendanta Trešćeca Šibeniku. Dakle Šibenik ljetos ne će imati hrvatske opere! Gosp. Trešćec, i ako je već iz saborskog zaključka kojim dopitana hrv. operi subvencija od 2000 K za gostovanje u Šibeniku znao, da Šibenik na-gostovanje hrv. opere reflektira, suvereno javlja, da za Šibenik ne ostaje mu vremena, buduć je ugovorom vezan već 22. svibnja započeti gostovanje u — Beogradu.

Šibenik istina neće da prebacuje kr.

zemaljskom hrv. kazalitu u Zagrebu. harnost, što je i hrv. dramu i hrv. opere uvijek kneževski primao; tim je naš grad samo pokazao, da mu hrvatstvo nije bilo prazna rieč. Ali Šibenik osjeća se ovim djenim i ima-prava da provjeduje, što se se ignorira i zapostavlja Beogradu i Sofiji. Čast braći u onim dvjema prietolonasljednicima bratskih naroda, i mi ne bismo imali ništa proti tome da hrv. opera i k njima odu kada bi ona udovoljila svojoj zadaći u ovim stranama. Gostovanje hrv. opere u Šibeniku nije lukus, već narodno-kulturna potreba. Postupak zagrebačke kazališne uprave kad bi uroditi plodom, da se tuđim umjetnosti opet pustii široko polje, a to je truda stajalo da ju se sveđe u ovim granice. Postupak g. intendantu Trešćecu čini utisak, da je neko vrijeme i Šibenik bio dobar za patriotsko sisanje, a sada kad su i razpolaganje umosnija vještine beogradska i sofijska, Šibenik ostaje rezervi za onaj čas kad se ta vrela zavore.

Odjek sa zadnjih izbora za carevinsko vieće. Dne 11 tek. vodila se razprava pri okružnom c. k. sudu u Splitu proti Nikoli Toljcu Ivanovu sa Stijla kod Vrgorca s toga što je pri izborom čim pokušao glasovati tuđjom legitimacijom u Cingirju. Bio je osuđen na tri dana zatvora i to je jedan između stotine koji sreću izmakše!

Promet pošte i brzojava u Šibeniku. Na našem poštanskom i brzojavnom uredu opaža se svake godine sve to veći napredak. Donosimo ovdje statistiku god. 1911, a u zaporcima onu od god. 1910.

God. 1911. preporučeni pisama predano je 98.586 (102.200), a razdano 87.730 (89.438); novčanih pisama i paketa predano je 21.793 (17.273), razdano 50.040 (44.312); upućnica uplaćenih 32.389 (31.474) komada sa 2.198.816 (2.003.368) K., izplaćeno 27.319 (25.683) komada sa 1.958.519 (1.808.777) K.; u poštansku štampionicu uplaćeno je 18.498 (17.206) komada sa 4.473.041 (4.073.541) K., a izplaćeno 3001 (2653) komada sa 1.141.240 (1.075.496) K.; brzojavka predano je 25.885 (23.605) komada u iznosu od 22.555 (19.786) K., a razdano je 22.140 (20.121) komada; telefonskih razgovora bilo je 26.942 (22.318).

Kupni realni prihodi, t. j. poštarski biljezi i brzojavke, iznosili su 112.880 (112.305) K. Kupni iznos (giro) blagajni bilo je 15.299.900 K i 6 p. (12.494.014 i 28 p.). Kupni broj izradjenih komada 540.855 (496.508).

Konstituiranje obćinskog zastupstva u Rabu. Brzojavljaju nam iz Raba ipak jednom, konstituiranje našeg novog obćinskog zastupstva urečeno je za 27. o. m.

Sreća u Šibeniku. Kod vučenja malutrije trčanske od 23. ov. mj. terno 83.70 i 77, irgran u Šibeniku, dobio je ego ditak u iznosu od K 9.600. Mali lot je izdisajno hoće da nagradi svoje vjeme.

Imenovanja. Imenovani su: Suplenik na nautičkoj školi u Kotoru Miho Đulđević pravim učiteljem na istom zavodu; mjerodav očevidnosti II.og razreda Fran. Falta i Antun Marinović mjerodavna držanja očevidnosti I.og razreda u X. razredu čina; Prezrezi oficial Vladimir Begović poreznim upraviteljem u IX. razredu čina, poreznim pomoćnikom Milan Rakvin poreznim officialom u X. razredu čina, privremeni porezni pomoćnik Egidij Benković stalnim poreznim pomoćnikom u XI. razredu čina i poreznim vježenik Marko Colombani privremeni poreznim pomoćnikom; poštanski official Vladimir Karaman u Zadru poštanskim preglednikom u istom mjestu, a Frano Šušter u Dubrovniku poštanskim preglednikom u Gružu.

Zloraba kod prodaje vina. Prvič-Luke tuže nam se, da se ondje nebi naročite dozvole Poglavarstva prodava vina iz drugih obćina, dočim seljansko vino pičiva u konobama.

Radi blagdana od ponedjeljka izpunjavamo danas treću stranu oglasnika.

Traži se stan od 3 sobe sa nuzgednim prostorijama, ili samo jedna prazna soba bez pokućta za družtvene prostorije. — Upitati se u „Hrvatskoj Tiskari“.

Na uredništvo
„Hrv. Riječi“
u ŠIBENIKU.
Šibenik, dne 25. ožujka 1912.
Istine radi, potpisani umoljavaju to glavno uredništvo, da tiska sljedeću
IZJAVU:
Nije istina, da se gosp. Agaton Bego u razmirici sa gosp. Škrabalom i društinom namotavao i uzmičao.
Ivo Vitić Dr. Pecotić
c. kr. poručnik Inžinir Katko Hranuelli
Dr. Marko Škočić.
Primjedba uredništva: Pošto se je ova afera izvrgla u privatnu razmiricu, donosimo ovu izjavu za sada bez komentara.

BRZOJAVI „HRVATSKE RIEČI“

Obstrukcija proti obranbenoj reformi.
Beč, 26. ožujka. U današnjoj sjednici parlamenta odjednom buknu je obstrukcija Rusina proti obranbenoj reformi. Sjednica je prekinuta, a na to je vlada stala da s Rusinima pregovara.

Položaj u Ugarskoj.
Budimpešta, 26. ožujka. Položaj je još uvijek jednako mutan. Justhovci potpuno ignoriraju Khuena, te odlučše, kad bi on ponovno bio imenovan, najžešće se proti njemu boriti.

Papa obolio.
Rim, 26. ožujka. Sv. Otac je lako obolio.

Posljedice štrajka rudara.
London, 26. ožujka. Pregovori između vlasnika rudokopa i radnika odgođeni su.
London, 26. ožujka. Cijeli je grad bez ugljena.

Milan, 26. ožujka. Ovdje prieti velika pogibelj, da sve tvornice radi nestašice ugljena obustave rad.

Demisija ruskog ratnog ministra.
Petrograd, 26. ožujka. Ratni ministar predao je ostavku.

Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i drug.)
Vlasnik, izdavaatelj i odgovorni urednik:
JOSIP DREŽGA.

Hrvati!
Sjećajte se Družbe
SS. Ćirila i Metoda.

„Djački Dom“ u Zadru KONVIKT

Prima učenike srednjih škola na stan i obskrbu (vrlo dobra hrana, stan udoban, pranje, čišćenje, krpjenje, nadzor, poduka u svim predmetima itd.) uz mjesečni honorar K 70.
Ujedno primaju se učenici pučkih škola u pripravnici tečaj za srednje škole (gimnaziju, realku itd.) Za uslove obratiti se ravnateljstvu.
Pravila šalju se besplatno.
Ravnateljstvo.

Marko Markovina
Spitt
Telefon 93.
Skладиште i Zastupstvo

Peći i šparherda,
Eternita,
Cijevi, dimnjaka i pločica
keramike
Stakala prostih i ornamentalnih
Papendeka tankog i debeloga
Zahoda porculane i t. d.

Hamburg-Amerika Linie
Izravna njemačka vodna pruga sa brzim i postojanim parobrodima.
Odprema putnika na sve strane svijeta naročito na pruzama
Hamburg-Newyork
Hamburg-Philadelphia
Hamburg-Argentina, Hamburg-Brazilija, Hamburg-Canada, Hamburg-Cuba, Hamburg-Mexico, Hamburg-Afrika, Hamburg-Engleska, Hamburg-Francuska
Zabavna pomorska putovanja. Putovanja oko svijeta, vožnje na tloku, u Indiju, u Japan, u Americu, te vožnje po sredozemnom moru. Putovanja na Sjever do Gronhalma, na sjok Island, na sjeverni kap i Spitzbergen. Vratite po Nilu. Upute se šalju i daju besplatno.
Hamburg-Amerika Linie, odio za putnike, Hamburg.
Zastupstvo u Trstu: Hamburg-Amerika Linie
General. agentura za Primorje, Via Porporella.

Pokućstvo
solidno i ukusne izradbe može se dobiti uz veoma nizke cijene samo kod dobro poznate trgovine
A. DELFIN, Šibenik.
papetarska i drvodjeljska radionica

VELIKA ZLATARIJA GJURO PLANČIĆ
VIS - STARIGRAD - VELALUKA
BOGATO SNABDJEVENA PODRUŽNICA
ŠIBENIK.

Eugen Pettoello
Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.
Zajamčena izradba sa 99 grama čistog srebra.
Pečata.
Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.
Bogati ilustrirani olozi. Vorničke stalne cijene.
Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

Bolestni na plućima, na grlu, na zaduhi

Tko hoće da se riješi plućnih bolesti ili griobolje, pa i u težem stupnju, tko hoće da ozdravi od zaduhe, ma kako ona bila stara i činila se neizlječivom, neka se obrati na **A. Wolffsky** Berlin N. 37, Weissenburgerstrasse 79. Mnogobrojne zahvale daju jamstvo za uspjeh njegovog liječenja. — Knjižice badava.

ANT. RADIĆ
NAJVEĆA DALMAT. ZLATARIJA
SPLJET (SPALATO)
Izrađuju se sličice, satovi, badava.

Ženske
koje hoće, da očuvaju svoju kožu, naročito od letnih pjega, a koje hoće da dobiju i da održe meku kožu, neka upotrebjavaju kod pranja samo **STECKENPERDOV SAPUN** od lilijanovog mlieka (Znak Steckenferd) od **BERGMAN & COMP.** Tetschen a. E. Komad stoji 80 para, a dobije se u svim ljekarnama, drogerijama, parfumerijama itd.

MALI OGLASNIK

ZA JEDNO UVRŠTENJE OD 5 REDKA U MALOM OGLASNIKU PLAĆA SE 40 PARA; ZA SVAKI DALJNI REDAK DO PAMA VIŠE; ZA VIŠEKRATNO UVRŠTENJE POPUST. — PLAĆA SE UNAPRED.

TKO ŽELI KAKOVU OBAVIEST GLEDJE NAŠIH OGLASA U „MALOM OGLASNIKU“, DOBITI JE ODGOVOR SAMO ONDA, AKO NAM PRIPUŠALJE MARKU ILI DOPISNICU ZA ODGOVOR.

AUTOMOBIL
francuzki fabrikat, u vrlo dobrom stanju, ugodan za 2 osobe, sa rezerv. komadima, prodaje se. Dajem potrebiti nauk za vožnju i propisani izpit. Obavijesti kod Upr. „Hrv. Riječi“.

Kolarski majstor
ovlašten, traži se. Za uvjete i potankosti obratiti se **Frani Calebotta** kovačnica radionica u Trogiru.
Soba s pokućtvom
na liepom položaju, odmah se iznajmljuje. Uprati se u kući br. 225 kod Vatrogasnog Društva.

Dva glagolska misala
sasna nova, u crnoj koži vezana, prodaju se. Tko želi kupiti, neka se obrati na upravu našeg lista.

Prostorije sa vrtom
prikladne za baštu, na državnoj cesti u Varošu, iznajmljuju se. Po bliže obavijesti daje uprava „Hrvatske Riječi“.

Činovník (Korispondent)
sa poznavanjem hrvatskog ili slovenskog jezika traži se za tvrdku u Trstu. Obratiti se Hoteli de la Ville u Šibeniku.

Čamac bez motora, u dobrom stanju, dug 6 metara, prodaje se za veoma nizku cijenu. Može se snagom troškova upotrebiti kao čamac na 8 vesala. Obavijesti daje Agencija Carbonetti.

Bracera „sv. Križ“
voza 10.000 kg., u dobrom stanju, prodaje se. Tko želi kupiti, neka se obrati na Ivan Markot pok. Vika, Vodice.

TRAŽI SE za pokrajnju čovjeka praktična, marljiva, koji se razumi u gospodarstvo, po mogućnosti oženjenog bez djece a uz gospodarstvo nadziranje radnika i nadzor letnje zadnje

Bracera u dobrom stanju, u jedinim i kornilom, nosi Carbonetti. I tona, prodaje se. Obavijesti daje — Agencija Carbonetti.

STAN od 3 sobe, kuhinje i suzagrednih prostorija traž obitelji bez djece. Ponude neka se šalju na upravu „Hrvatske Riječi“.

Trabakuo „Mali Ante“
prevoza 20 tonalata, u dobrom stanju, oboktellen sudjen za vino, prodaje Niko Frlan u Privici-Laci.

UTIJAVANJE u svjetlo obavija vješto i brzo Filomena udova Petra, kuća Bežanić kod Pošte. — Izručena u Trstu.

WEDA linog vrcasnog imade na prodaji kod „Pčelarske Zadruge u Janjini“. Razaslije se u posudam po 5 kg uz cijenu od Kr. 8.50 franko Janjina — Uprava.

VRT I AVLIJA u Varošu šibenskom kod liješa zgodna za gradilište, ka menolom prodaje se. Po bliže obavijesti daje Krsto Grubić č. Krcmar u Šibeniku.

GRADJEVNO PODUZEĆE

PETAR BLASOTTI & FRANO ŠKOTON

IZPITANI ZIDARSKI MAJSTOR - ŠIBENIK

PODUZIMLJE SVAKU VRST GRADJEVNIH RADNJA I POPRAVAKA. — SPECIJALISTA U GRADNJI ŠTEDNJAKA (SPARHETA) I SOBNIH PEĆI.

PODUZIMLJE ČVRSTE RADNJE U CEMENT BETON (EIZENBETON) BEZ POTREBE ŽELJEZNIH GREDA. — POSEBNA KANCELARIJA ZA NACRTE I TREBOVNIKE KUĆA PASINI PUT SUDIŠTA.

PERAD I JAJA ZA RAZPLOD

Počam od 1. ožujka uzorna peradarna u Zadru razdaje jaja za razplod i to:

Od 1./3. do 30./4. Brahma sviyeti K 650 tučet;	od 1./5. dalje K 550 tučet
Holländer crni sa bijelom kukmom K 12 tučet;	„ „ K 8 — „
Plymouth R. Orpington ž. Minorka crni	} K 6 od 1./5. dalje
Leghorn bijeli, Wiantottes, Rhode Island, Langschan crni njem.	

Obširniji oglas u „Gospodarskom Vjestniku“. — Slobodan pristup. Predplatnici „Hrvatske Riječi“, učitelji, učiteljice i članovi Kot. Gosp. Zadruga 1 K manje svaki tučet.

Seoska blagajna za štednju i zajmове

uknjizena zadruga sa neograničenim jamstvom u KRAPNJU

Prima novac na uložene knjižice uz kamate od

5 1/2 0/10

čisto od poreza; otkaz po pogodbi.

Jamstvo preko 600.000 kruna.

ARTUR GRIMANI I DRUG — ŠIBENIK

Papirnica - Muzikalije - Školske knjige - Kožnati predmeti - Igračke.
REMINGTON PISAČI STROJEVI - Vrpece i potrebštine za strojeve sviju sistema.
Specialitet: PAPIR ZA PISAČE STROJEVE 1000 LISTOVA KRUNA 7.20 - Gramofoni.
Gramofonske ploče: ODEON (dvostruk) Kruna 4. - JUMBOLA (dvostruk) Kruna 2.50.

